

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po sebi, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petrostopne petit-vrste po 12 h, če se oglasila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravlništvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo pa v pritličju. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 35.

Someščani! Volilci!

V Vaših rokah leži usoda bele Ljubljane.

Dosedanji razvoj in procvit mesta Ljubljane je jasen dokaz, da Vam je izvrševalni odbor narodnonapredne stranke vsekdar priporočal kandidate, ki so imeli voljo in sposobnost žrtvovati svoje moči metropoli slovenski. Tudi v prihodnjem času čakajo občinski svet važne naloge rešitve in zato se zopet obrača izvrševalni odbor narodnonapredne stranke do Vas, da se polnoštevilno udeležite volitev in s tem jasno dokumentujete, da je in ostane Ljubljana navzlic vsem vročim željam nasprotnikov in sovražnikov razvoja Ljubljane narodnonapredna trdnjava, ob katero zastoj butajo požrešni valovi breznarodnega reakcionarstva. — Komur je napredek našega mesta na srcu, naj glasuje za kandidate narodnonapredne stranke!

Izvrševalni odbor narodnonapredne stranke je postavil

za I. volilni razred, ki voli dne 19. aprila, naslednje kandidate:

Josip Lenče,
trgovec in posestnik,
Wolfove ulice 4.

Ilija Predović,
trgovec in posestnik,
Ambrožev trg 7.

dr. Karol Triller,
odvetnik,
Dalmatinove ulice 7.

Ubaldo pl. Trnkóczy,
lekarnar in posestnik,
Mešni trg 4.

Brezbriznost ni na mestu in se lahko maščuje; zato Vas pozivljamo, da se v čim največjem številu udeležite volitev in volite priporočane kandidate! Njih imena dajejo Vam poročstvo zato, da lahko z mirnim srcem polagate upravo mesta v njihove roke.

V Ljubljani, dne 6. malega travna 1907.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Klerikalna shoda v Logatcu.

Iz Logatca 16 aprila.

Preteklo nedeljo nas je doletela nenavadna sreča. Počastil je Logatec sam general S. L. S. ter toli pričakovani in zaželjeni kandidat, o katerem so naši klerikalci trdno prepričani, da jih bo obvaroval na zemlji vsega hudega, posebno pa brezverstva. Razume se torej, da smo mi brez izjeme že težko pričakovali trenutka, ko bo na shodu odprl usta mogočni klerikalni govornik. A še bolj smo bili radovedni, kaj da nam pove bivši ljubljanski pometac, ki nas misli zastopati v državnem zboru. Zbrali smo se radi tega v precej

obilnem številu tako v Gor. kakor tudi v Spod. Logatcu. Seveda so bili klerikalci na obeh shodih proti nam in soc. demokratom v znatni manjšini, ker Logatec je in ostane napreden.

Kaplan je sicer zlobnal vse skupaj, kar je le mogel, staro in mlado, tudi žensk ni smelo manjkati, saj imajo te na klerikalnih shodih po deželi prvo in zadnjo besedo, pa naj se gre že za to ali ono stvar. Poklical je ta dan v Logatec celo neko vrhniško mavrico, ki je menda njegov kolega in sliči na ime Sušnik. Najbrže je imel nalogo, pripeljati seboj kar največ backov, pa sta se mu le dva usedla na lim. Radovednost je prignala ta dan v Logatec tudi gosp. gimn. suplenta Verbiča. No, pa ta je prišel samo starše obiskat.

Vkljub vsi naporni gonji torej od strani kaplana so ostali klerikalci na obeh shodih v manjšini. In da bi mogli voliti predsedstvo, bi se vsa stvar še bolj vršila v „zadovoljnost in korist S. L. S.“, kakor piše „Slovenec“. Tako je pa Šusteršič, ker se ga je o tem povprašalo, kratkoma naznanil, da je on opravičen predsestaviti shodu in se šele potem predstavil, ko mu je nekdo zaklical: „Kdo pa ste vi?“ Glasen smeh je nato zabučal po sobi, vmes pa so se čuli kliči: O. žlindro pa že poznamo! Najbrže si je mož domneval, da ga imamo tudi mi za „ta malga boga“ in da ga radi tega poznamo kakor svoje slabe lastnosti. Ko je začel Šusteršič na to lagati, da Gruden ni neodvisen kmet, udrihati po liberal-

cih in soc. demokratih, sebe pa povzdigovati v deveta nebesa, so se čuli taki kliči ogorčenja, da je moral opetovano groziti s kaznimi, ki jih določa novi volilni zakon.

Po mnenju kaplanovem je vse to izhajalo od nevolilcev. Radi tega je Šusteršič zahteval, da se le-ti odstranijo. A kaplan se je takoj prijel za usta, ko je videl kakšno „neumnost“ je s tem napravil. Pozabil je namreč na to, da je pripeljal s seboj svoje odrasle katoliške mladeniče, ki so res tako ponižnega srca, da se puste od cerkovnika klofutati. Potemtakem je svoje „gardiste“ sam ven vrgel.

Za nesramnim govorom Šusteršičevim je dobil besedo g. Kristan iz Idrije, toda šele potem, ko je to večina odločno zahtevala. Ko je Šu-

steršičeve laži in zavijanja popolnoma ovrgel, odzval mu je ta beseda, češ, da ni več časa.

Nato se je oglašil Gostinčar. Najbolj smo bili radovedni na njegov govor. Saj o Šusteršiču že vemo, da ne zna drugega, nego pljuvati okoli sebe na najgrši način, napadati ljudi in stranko v svojo lastno nesramnostjo in surovostjo ter lagati, kakor da bi imel rokav povsod in ne samo pod pazduho strgan. Toda kako smo se čudili, ko je Gostinčar od kmetskega programa omenil le to, da si bo v državnem zboru prizadeval, da bo smel kmet sam streljati zajce. Gosp. bodoči državni poslanec! Naš kmet že itak „strelja kozle“, ko verjame vam, oziroma vaši sleparski stranki, torej mu bo z zajci presneto

LISTEK.

Katoliška polemika.

(Konec.)

Še bolj se oddalji „Slovenec“ dopisnik od dostojne polemike, ko govori o razliki med človeško in živalsko dušo. Wundta navaja kot nasprotnika kvantitativne razlike med duševnim življenjem človeka in drugih živali! Ker le ne morem verjeti, da je „Slovenec“ dopisnik že tako propal, da v edo ma la že, moram sklepati, da je pisal svoj odgovor v nekakem deliriju. Wundt govori vendar povsod o kvalitativni enakosti človeške in živalske duše! Naj gospod nasprotnik vendar vzame v roke Wundtov „Grundriss der Psychologie“, kjer čitamo na str. 341 (7. izdaja): „Das Tierreich bietet uns eine Reihe geistiger Entwicklungen dar, die wir als Vorstufen der geistigen Entwicklung des Menschen betrachten können, da sich das seelische Leben der Tiere überall als ein

dem des Menschen in seinen Elementen und in den allgemeinsten Gesetzen der Verbindung dieser Elemente gleichartiges verrät“. Da, Wundt zastopa mnenje, da stoji v početku individualnega razvoja človeške duše na istem nizkem nivoju kot živalska, da torej človek v teku individualnega razvoja šele prekorači mejo, ki loči živalsko dušo od razvite človeške duše (prim. „Vorlesungen über die Menschen- und Tierseele 4. izdaja, str. 439—441). Razen Wundta navaja „Slovenec“ še Ebbinghaus in Rehmkje; Ebbinghaus se sploh nikjer ni določno izrazil o tem vprašanju, samo v knjigi „Grundzüge der Psychologie“ stavi v neki opombi (2. izdaja, str. 64) duševno življenje človeka in višjih živali v nasprotje z duševnim življenjem nižjih živali, torej zastopa isti nazor kakor Wundt. Razen tega pa Ebbinghaus in Rehmkje sploh nista nikoli avtoriteta na polju živalske psihologije, kakor hoče „Slovenec“; značilno za ljudi, ki nimajo akademiške izobrazbe, je pač, da mislijo o kakem znanstveniku, ki je slu-

čajno napisal kompendij svoje vede, da mora biti bogzna kaka avtoriteta na vseh poljih te stroke. Ako že hočemo govoriti o avtoritetah na polju živalske psihologije moramo pred vsem omeniti moža kot so Spencer, Lubbock, Romanes, Espinas, Lloyd Morgan, Bethe, Uexküll, Loeb, Forel, Escherich, Verworn, Ballion Buttler-Reepen, H. E. Ziegler, K. Gross — vse spise teh učenjakov pa preveča prepričanje o kvalitativni enakosti človeške duše in duše višjih živali. Da teh mož „Slovenec“ dopisnik ne pozna, mu ne zamerim, ker v lemenatu se pač ne pečajo z moderno psihologijo, toda naj vsaj potem ne kvasi o znanstvenih disciplinah, ki so mu španska vas.

Naposled skuša „Slovenec“ preobrniti še moje besede, kjer poročam, na kako stališče se je postavil Wasmann v svojem predavanju glede monizma in dokazovanja stvarnika in se sklicuje na Wasmannovo knjigo „Die moderne Biologie und die Entwicklungstheorie“. Ta popularen spis, v katerem Wasmann precej enostransko

poroča o uspehih moderne biologije in pred vsem svoje lastne raziskave v ospredje sili, mi je slučajno znan, toda, da bi nam ga ne bil doposlal Wasmann sam, bi si ga gotovo ne bil kupil, ker to delo nima posebne znanstvene vrednosti. — Wasmann namreč ne slovi kot učenjak radi svojih popularnih spisov, v katerih izdaleka ne doseže Bölscheja, nego radi svojih specialnih raziskav o mravljah in njihovih komenzalih. V svojem članku pa vendar nisem poročal o tem Wasmannovem spisu nego o najnovejši fazi njegovega naziranja, kakor ga je obravnaval v svojih predavanjih, torej „Slov.“ sklicavanje na to knjigo pravzaprav nima smisla. „Slovenec“ filozof poudarja, da Wasmann monizem zavrača; sem li kedaj trdil nasprotno? Nisem li v istem smislu poročal v svojem članku? „Filozof“ iz Šklednja menda ne čuti potrebe finejšje ločitve pojmov in zato mu je „ovreči“ (widerlegen) in „zavračati“ (zurückweisen) eno in isto. Naravnost ovreči monizma pa Wasmann tudi v svoji omenjeni knjigi ne skuša, naj

gospod nasprotnik vendar natančneje prečita dotične pasuse na str. 209, 271, 308 in 498 (3. izdaja), kjer govori Wasmann o monizmu ter skuša le pokazati svojim bralcem, da je monizem nekaj ateizem, da monistiški Bog ni „neskončno popoln“, a da bi poskusil monizem direktno ovreči, o tem niti govora ni. O stvarniku govori v tej knjigi obširneje; toda dokazovanje se takozvani fizikoteološki „dokaz“, ki ga Wasmann v svoji knjigi poskuša, ne more imenovati, ker to razmotrivanje nas v najboljšem slučaju (ako bi bili vsi razlogi resnični) privede le do nekega principa, ki svetovje urejuje, a ne do stvarnika, ki je svet iz nič ustvaril; ta stvarnik ostane vedno le premisa, fikcija, na katero se Wasmann potem pri svojih izvajanjih sklicuje. Toda, kakor sem že poročal v svojem članku, se je Wasmann pri svojem predavanju naravnost izrazil, da je Bog-stvarnik premisa vsemu njegovemu pojmovanju. Ako mi „Slovenec“ dopisnik noče verjeti, naj pogleda Marcusejev članek „Naturwissenschaften und Je-

malo pomagano. Razume se samo ob sebi, da so za Gostinčarja glasovali le možje, ki stoje popolnoma pod kaplanovo komando, da je bila torej Gostinčarjeva kandidatura z ogromno večino odklonjena, z navdušenjem pa sprejeta kandidatura Grudnova, oziroma Kopačeva.

Napredni volilci in soc. demokrati so nato odšli ter tako zapustili Šusteršiča, Gostinčarja in Naceta z njihovimi backi same, da so si mogli med seboj potožiti, kar jim je težilo srce.

Omeniti moramo še, da je — gotovo na kaplanovo komando — čakal tudi pred vratni kup klerikalnih boljših polovic, ko so nestrpnost pričakovale, kdaj da jim pride kak „brezverec“ v roke, oziroma pod jezičke. Tako se je vršil klerikalni shod v Gor. Logatcu — res v „zadovoljnost in korist S. L. S.“

Se lepši uspeh so pa dosegli klerikalci na shodu v Dol. Logatcu. Ko je tudi tu začel dr. Šusteršič kvasiti laži, kakor da bi jih stresal iz rokava, napadati še bolj surovo kakor prej ter zabavljati med drugim tudi čez „Notranjca“, je slišal možakar take besede, da mu bodo še dolgo zvenele po ušesih, četudi ima za take reči že precej trdo kožo. Čuli smo laži, čuli osebne napade, ali da je človek v stanu tako nesramno zavijati in napadati, kakor je storil Šusteršič, si nismo mislili.

Dejal je med drugim, da Gruden ni neodvisen kmet, češ, da ga priporočajo samo posestniki, trgovci, notarji itd. Radi bi vedeli, kdo da je nam predstavil Gostinčarja za kandidata. Ako Grudna res priporočajo ti ljudje, je toliko nesramnejše dejstvo, da nam vsiljuje advokat dr. Šusteršič kar na svojo roko bivšega ljubljanskega pometaća. Rekel je, da Grudna vodijo po shodih kakor medveda. Ali ni počil s temi besedami po ustih najprvo samega sebe, potem pa še svojega kandidata, ki si ni upal sam priti v Logatec, temveč le pod varstvom vrhovnega generala stranke ljudskih sleparjev? Delal se je potem tako vernega katoličana, da je v prisotnih babilnicah gotovo utrdil mnenje, da bo po smrti sprejet med same svetnike. Prepričaval je svoje poslušalce, da to ni nič čudnega, če se duhovnikom zviša plača, češ, da to zaslužijo, ker bi sicer iztrgali ljudstvu vero iz srca, pregnali duhovnike in bi nam moral potem maševati sam Smole. S takimi in podobnimi oslarijami je pital Šusteršič svoje kaline. Mi ga s te strani nekoliko boljše poznamo. Prepričani smo, da je njemu za vero toliko kakor za lanski sneg. Ali on dobro ve, da je treba našemu ljudstvu le reči: Vero nam hočejo vzeti, pa so pripravljene naši klerikalci iti z glavo skozi zid, ako bi Šusteršič zahteval. Na prvem shodu ni črnil niti besedice radi dolenje logaške fare, ker je vedel, da bi mu celo njegovi ljudje povedali svoje mnenje.

Tu pa je kvasil na dolgo in široko „v 6. zvezku revije „März“, str. 561, kjer je skoro z istimi besedami označeno to stališče Wasmanovo.

Toda dovolj. Katoliška polemika pač ostane vedno ista, bodisi da že pride iz peresa kakoga „triglodita“ bodisi iz peresa „filozofa“ iz Škednja: zavijanje in trditve direktne neresnice. Dostojna polemika je pri katoliških „učenjaki“ izključena, zakaj, je lahko uvideti: pač nemogoče je, stvarno ovreči ugovore proti krščanskemu naziranj, ki je polno nasprotij in nesmiselnosti, zato morajo njega zagovorniki nastopiti pot zvišaje, sofizma in laži, da vzdre svoje nevedne backe v slepi veri v dogme in hebrejske bajke, „denn sie wissen, dass mit der Aufhebung der Unwissenheit, das stumpfe Staunen, ihr einziges Argument und Schutzmittel für ihre Autorität, verloren geht“ (Spinoza).

V Würzburgu, dne 8. apr. 1907.

Dr. Boris Zarnik.
P. S. Ker si je dovolil „Slovenec“ dopisnik pod zaščito anonimnosti v vsakem oziru prekoračiti meje dostojne polemike, izjavljam, da v bodoče ne bom več odgovarjal na anonimne napade.

roko o tem ter se tako pokazal pravega hinavca. Ni čuda torej, da spričo vsega tega ni mogel molčati noben pošten volilec in da je Šusteršič čul besede, katere je zaslišal v polni meri. „Žilindra, slepar, lažnik, hinavec, izdajalec koroških Slovencev“, to je letelo na njega skoro za vsakim stavkom, ki ga je izpregovoril.

Tudi tu se je oglasil Gostinčar ter hitro končal svoj govor, katerega se je prav dobro naučil. Govoril je sicer nekaj več o kmetakem programu kakor v Gor. Logatcu, ali kako se naj navdušimo za kandidata, ki je izustil sledeče besede: „Na temelju krščanstva sloni vsa omika, ves napredek in blagor ljudstva. Brez tega bi bili barbari!“ Pa saj bi nazadnje še verjeli to neumnost, ko bi klerikalci ravno na tem shodu ne pokazali, da se bridko moti ali pa da grdo laže.

Čujte torej, s čim so naši bogaboječi klerikalci odgovarjali na obdolžitve in medklie, ki so veljali Šusteršiču in Gostinčarju: s psovskami, poleni, kamnjem, steklenicami, kozarci in pestmi. Čudimo se le, da komisar ni shoda takoj zaključil, ko so začele leteti steklenice. Toda o tem za sedaj še molčimo. Ko bi se naši ne premagovali in bi nastopili z isto surovostjo, kakršno so pokazali klerikalci, prišlo bi do krvavega pretepa. Tako je pa zahteval župan, da komisar shod takoj zaključil, češ, da ljudje niso nič varni svojega življenja, kakor je bilo tudi v resnici. Ali tu bi morali slišati Šusteršiča, s kakimi psovskami je napadel župana, ker je ta storil svojo dolžnost. Nastalo je na to huronsko vpitje od strani klerikalcev, a tudi naprednjaki in soc. demokrati so ogorčeno protestirali proti tako surovemu početju. Poseči je morala žandarmerija vmes, a Šusteršič je še med velikanskim vpitjem dal na glasovanje kandidatur Gostinčarjevo, katero so pozdravili naprednjaki in soc. demokrati z gromovitimi klici: „Proč z Žilindro! Proč z ljubljanskim pometaćem! Živio Gruden! Živio Kopač!“ S tem se je zaključila Šusteršičeva in Gostinčarjeva blamaža v Dol. Logatcu. Ni čuda potem, ako so jima hudomušneži, predno sta jo odkurila, postavili slavolik iz metel in kunj. Še škoda, da se je tako slabo videl, ker je deževalo in je cesta, ki pelje na kolodvor jako slabo razsvetljena. Prepričala sta se lahko, da v Logatcu še zdavna niso ugodna tla za stranko ljudskih sleparjev.

V lepši luči se naši klerikalci niso mogli pokazati, kakor so se ta dan. Tako vas torej uči sv. vera! Primerjali bi vas lahko navadnim banditom, ali vi ste dosti hujši od njih, ker bandit živi brez vere, vam pa je vera nad vse. In to naj bo delo Kristusovega namestnika, g. kaplan? To je delo satanovo! Mesto miru in ljubezni, zasejali ste s tem dnem med nami prepir in sovraštvo! Ta dan si bomo ohranili dobro v spominu! Oni pa, ki se bodo morali zagovarjati radi svojih hrabrih „katoliških“ činov pred sodiščem, se zato lahko vam kar najlepše zahvalijo. Logatec pa ostane napreden, če tudi vam vzame trud in skrb radi liberalcev še ono peščico las, ki vam jo je bog zapustil na idiotski glavi. Govorili bomo odslej drugače! Spoznali smo se predbor! Kajnega, g. kaplan, namen posvečuje sredstva! — Torej vse — za vero!

Cesar v Pragi.

Praga, 16. aprila. Danes je obiskal cesar trgovinsko in obrtno zbornico, novo ljudsko in meščansko šolo in stavbišče za novo vseučilišče. Predsednik trgovinske in obrtne zbornice, Rívnač, je v svojem nagovoru poudarjal, da priredi zbornica prihodnje leto razstavo v proslavo 60-letnega vladarskega jubileja. Pri tej razstavi hočete obe narodnosti meriti svoje moči v plemenitem tekmovanju. V gospodarskih interesih tesno in neoljudljivo združena bodeta oba naroda gotovo našla tudi pot k poravnavi svojih političnih nasprotij. — Cesar se je zahvalil najprej češko, potem pa nemško. V svojem nemškem govoru je rekel: „Naj bi bila ta

razstava mogočen korak k poštenemu uslišanju in stalnemu miru med obema narodoma, kar mi je tako zelo pri srcu.“ (Splošno se opaša, da cesar v vseh svojih nemških nagovorih posiva k spravi, kar pač dokazuje, da je cesarju znana nemška trma.) — Cesar je obljubil, da pride saneljivo prihodnje leto na jubilejno razstavo.

Ministrski predsednik bar. Beck je konferiral danes s češkimi vodilnimi politiki, in sicer s ministrom dr. Pacakom, dr. Kramarjem, Klumparjem in dr. Heroldom.

Nagodbena pogajanja.

Budapešta, 16. aprila. Ministrski svet ima v četrtek sejo, v kateri bodo poročali voditelji nagodbnih pogajanj o dosedanjem stanju pogajanj.

Z merodajne strani se zatrjuje, da je glede podrobnosti v nagodbi med obema vladama popolna harmonija. Užitekni davek se loči že v začetku prihodnjega leta. Vsed te delitve bo imela Ogrska na leto 40 do 50 milijonov več dohodkov, tako da bo pokritja za vse večje izdatke, kakor za investicije za državne železnice, za zvišanje uradniških in častniških plač itd.

Ministrski predsednik dr. Wekerle je izjavil danes na interpelaciji, da še ni določeno, kdaj se nadaljujejo nagodbne konference.

Zagreb, 16. aprila. Občni zbor zveze obrtnikov je zavzel napram carinski ločitvi sledečo resolucijo: „Kakor ne more Madžarom nihče zameriti, da se gospodarsko branijo ter si ustvarjajo pogoje za napredek, istotako se tudi hrvaškemu narodu ne sme zameriti, da se skuša glede svojih gospodarskih interesov braniti napram Ogrski. Dolžnost je naših politikov, da storijo potrebam in koristim našega naroda primerne korake, da se v slučaju carinske ločitve med Avstrijo in Ogrsko varujejo gospodarski interesi Hrvaške s samostojno hrvaško carino.“ (Tajnik zveze je starčevićanski poslanec Gašparović).

Ogrsko-hrvatski državni zbor.

Budapešta, 16. aprila. Poslanska zbornica je danes nadaljevala glavno razpravo o novem šolskem zakonu, s katerim se hoče uničiti nemadžarske narodnosti. Posl. Mihályi (Rumun) je — priporočal zakon, a protestiral je proti očitjanju, da poslanci nemadžarskih narodnosti zastopajo privatne interese. Posl. Skičak (Slovak) se je pritoževal, da se kaže vlada pri vsaki priliki sovražno Slovakom. Posl. Vlad (Rumun) je kritikoval saške poslance, ki sicer obsojajo predlogo, toda ne marajo se baviti z njo natančneje. In vendar je novemu šolskemu zakonu glavni namen, da se uvede v vse šole madžarščina, kar je krivično in nekonzistentno. Predlagal je, naj se zakon odkloni. — S tem je bila glavna debata zaključena, in zbornica je sprejela proti glasovom nemadžarskih poslancev ves zakonski načrt, odklonila pa je vse spremembe in dodatne predloge nemadžarskih poslancev. Med madžarskimi poslanci je zavladalo divje navdušenje; ministru Apponyiju so prirejali hrupne ovacije. — Potem se je pričela podrobna razprava, pri kateri je govoril najprej minister grof Apponyi, ki je izjavil, da je vlada sprejela v svoj program reformo volilne pravice in jamstvo za nedotakljivost ustave. Ker se to še ni izvršilo, se pojavlja v časopisju neistrpnost. Toda parlamentarna zahteva je, da stranke, ki so se združile, da podpirajo vlado, tudi zaupajo vladi, da bo prevzela nalogo rešila v tistem času in na tisti način, kakor dopuste okoliščine. Ako bi se vladi tega ne bi zaupalo, morala bi izvajati parlamentarne konsekvence.

Trozveza v nevarnosti?

Dunaj, 16. aprila. Nemško časopisje vidi sopes strahove, češ, da ima sestanek med angleškim in italijanskim kraljem v Gaeti edini namen, razrušiti trozvezo. To je bajke že zdavno namera kralja Edvarda, ki hoče na ta način spraviti neljubo mu Nemčijo v hude sadrege.

Ministrska kriza v Črni gori.

Cetinje, 16. aprila. Ministrstvo Radović je demisijsiralo. Knez je demisijo sprejel.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 16. aprila. Štirje možje so udri v vseučilišče ter z revolverji v rokah prisilili blagajnika, da jim je izročil 2000 rubljev.

Zadnje dni je policija zaprla 25 članov bojne organizacije in socialnih revolucionarjev, med njimi sedem žensk. Pri preiskavi njihovih stanovanj so našli mnogo proklamacij, revolverjev, bodal, patron in prasnih bomb. — Istotako je našla policija revolverjev, dinamita in eno bombo v stanovanju usmiljene sestre, ki se je bila sama usmrtila.

Seja današnje dume je bila zelo viharna, ker se je razpravljalo o interpelaciji zaradi dogodkov v Rigi, kjer je bilo zaradi poskušene bega ustreljenih 7 kaznjencev, 17 je bilo ranjenih, ostalih 74 pa pride pred vojno sodišče.

Mirovna konferenca v Haagu.

London, 16. aprila. Španska vlada pripravlja noto na velesile, kjer pojasni z ozirom na angleško okrožnico, da je Španija le relativno za angleške mirovne predloge, da pa vkljub temu ne opusti svoje namere, dograditi svoje vojno brodogve, ki je bilo uničeno v vojski z Ameriko.

Dopisi.

Iz Maribora. Pretekli četrtek se je vršil tu občni zbor moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda. Sklenili so se pripravljati koraki za ustanovitev slov. šole v Mariboru in se pooblastil v to svrhu že obstoječi odsek v nadaljno razmotrivanje tega za tukajšnje Slovence tako važnega vprašanja. V to svrhu se priredi najmanj vsako drugo leto velika narodna slavnost, katere čisti dobiček se bo porabil z drugimi podporami vred — in to sporazumno z osrednjim vodstvom družbe sv. Cirila in Metoda — za namenjeno ustanovitev slov. šole, tako da bo vsaj časoma osigurana rešitev tako važnega vprašanja slov. šole v Mariboru. Spreobrnjeni dr. Vrstovšek je sicer predlagal, naj podružnica voli odsek 10 članov, ki bi naj razmotrival vprašanje ustanovitve samostojne slov. šole v Mariboru neglede in neopiraje se na družbo sv. Cirila in Metoda; Slovenci v Mariboru se naj postavijo na lastne noge; opiraje se na družbo sv. Cirila in Metoda ne bomo tako kmalu dosegli svoje slov. šole in zato jo je treba ustanoviti samostojno in neodvisno od imenovane družbe, kakor so to storili zavedni Slovenci v Gorici, ki so si postavili svoj „Šolski dom“, ki se lahko ponaša s krasnimi uspehi. Ta predlog je seveda propal, ker ne spada v delokrog podružnice, voliti odsek, ki naj izven in brez družbe snuje slov. šolo v Mariboru. Razumemo, da si dr. Vrstovšek in njegovi prijatelji žele v Mariboru takega „Šolskega doma“ kakor je v Gorici, da bi mu komandiral dr. Korošec, kakor to dela v Gorici dr. Gregorčič. Misel, ustanoviti v doglednem času v Mariboru slov. šolo, je gotovo pozdravljati in ni dvoma, da je bil že skrajni čas, da se začne rešavati to za mariborske Slovence tako pereče vprašanje. Ali najbolj je treba zdravila tam, kjer rana najbolj skeli. Zato bi morala mariborska podružnica obrniti svojo pozornost izven Maribora, v predmestja in predmestne okraje, ki spadajo vsekakor v njeno področje. V Pobrežju in Studencih imajo krasne šulferanske šole, polne — slovenske dece. Najmanj 90% vsega prebivalstva v teh dveh krajih (in Studenci n. pr. imajo okoli 3000 prebivalcev) so slovenski delavci, a ti nimajo slovenske šole. Kakor hitro so Nemci zvedeli, da se je sprožila misel, ustanoviti slov. šolo v Studencih pri Mariboru, so se takoj združili in sezidali krasni otroški vrtec, in Vsenemec Wastian se ni sramoval prevzeti pri ustanovitvi otroškega vrta slavnostnega govora in nemško meščanstvo iz mesta se ni sramovalo priti k otvoritvi polnoštevilno; celo mestni zastop je poslal svoje zastopnike, dočim se pri nas, če se gre za ohranitev narodne posesti, merodajni faktorji odtegnejo tam, kjer bi lahko največ storili in sestavili svoj vpliv. Pri teh razmerah se ni čuditi, če je nemški otroški vrtec poln slov. dece, in nikakor ne odgovarja resnici, kakor je pisala pred nekaj časom „Domovina“, da stoji ta otroški vrtec prazen; nasprotno; takoj po ustanovitvi se je vpisalo 60 otrok. Tako se ni

čuditi, da je vsa deca slovenskih staršev nemška ali socialnedemokrata. Tu je torej rana, ki najbolj peče in kjer bi mariborska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda prikočila na pomoč in rešila, kolikor se še rešiti da, osobito ker se gre tu za slovensko delavstvo.

O socializmu.

Organizacija delodajalcev na Avstrijskem je razmeroma še zelo mlada; pričela se je pravzaprav šele v devetdesetih letih in je po svoji ustanovitvi le počasi napredovala, da se je na posameznih upravnih ozemljih kakor na Kranjskem, v Trstu itd. šele vdomala čila pred par leti.

Najbolj je napredovala na Češkem. Nižje Avstrijskem, v Sleziji in na Moravskem, kjer so v organizaciji združeni skoro vsi veleobrati in mnogo manjših obratov.

Najvažnejše izmed teh organizacij so: „Zveza avstrijskih industrijalcev“, „Industrialni klub“ in „Osrednja zveza avstrijskih industrijalcev“, ki imajo od začetka tega leta svojo centralo v „Glavnem središču avstrijskih delodajalskih organizacij“ na Dunaju, ki šteje sedaj 21 samostojnih zvez in 10 zveznih sekcij in ki je bilo najbrže ustanovljeno radi državnoborskih volitev.

Službenih glasil imajo te organizacije 6, izmed katerih jih je pisanih 5 v nemškem, eno pa v češkem jeziku; mnogo pa je tudi prostovoljnih, iz spekulacije ustanovljenih strokovnih listov organiziranih delodajalcev. Imenovano „glavno središče“ ima namen zastopati interese industrije in trgovine vobče in koristi organiziranih delodajalcev posebe, kakor ima tudi poseben oddelek, ki se peča zgolj z zavarovanjem proti nevarnosti stavk in požarov.

Delodajalske organizacije ali posamezni delodajalci sklepajo često z delojemalnimi organizacijami (zdržbami) kolektivne delavske pogodbe, v katerih se obe stranki medsebojno zavezuje, da se skupno dogovorjeni delavni pogoji ne smejo spremeniti za gotovi čas, ki variira od 1 do 5 let, in da v tem času ne sme staviti nobeden izmed kontrahentov kakršnihkoli novih pogojev.

Te pogodbe, ki jih kratko imenujemo tarifne pogodbe, se seveda lahko sklepajo samo med približno enako številnimi organizacijami delodajalcev in delojemalcev in povzročajo, da so v tem času izključeni vsi konflikti. Podjetnik in delavec sta torej v položaju, da lahko za določeno dobo računata z gotovimi in nespremenljivimi izdatki, oziroma dohodki za delo, kar povzroča večjo stalnost obratnih stroškov pri podjetjih in zagotovitev življenjskih pogojev za delavce.

Dočim ima Nemčija okoli 4000 takih tarifnih pogodb, jih eksistira pri nas na Avstrijskem samo okoli 460, vendar pa njih število vedno narašča, ker se delodajalne in delojemalne organizacije vedno bolj jačijo in razširjajo, kar je tudi želeli v interesu delavstva, kakor tudi v interesu mirnega razvoja avstrijske industrije in trgovine, ki se zlasti glede izvoza mora boriti z mogočnimi tekmeci.

Na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in v Trstu s Primorskimi je bilo konec leta 1906 v veljavi 36 takih kolektivnih pogodb, izmed katerih so najvažnejše pogodbe litografov in kamnotiskarjev za vse omenjene kronovine in krojaških pomočnikov v Ljubljani.

Na Dunaju, v Brnu, Liberecih, Pragi in drugih mestih so delodajalci organizirani po strokah, na primer stavbeniki, lastniki raznih predilnic in tkalnic itd.; često so združeni v eno organizacijo tudi delodajalci ene branše kakor na primer tvorničarji vseh kronovin.

Med organizacijami avstrijskih trgovcev nastopata proti socialno-političnim zahtevam trgovskih nastavljenec navadno „Centralna zveza avstrijskih trgovcev na drobno“ s sedežem v Lincu in „Zveza severno-čeških trgovcev“.

Opetovani poskusi, združiti vse avstrijske delodajalce brez razlike strok in velikosti obrata v eno organizacijo, so se dosedaj še vedno ponesrečili, ker so interesi raznih obratov, zlasti pa koristi velikih in malih obratov tudi iste stroke prerasli, da bi bilo mogoče skupno postopanje vseh delodajalcev. Takisto je tudi stališče delavca napram delodajalcu v velikem obratu različno od stališča delavca napram delodajalcu v malem obratu, zato se mora tudi v obeh slučajih različno postopati glede vprašanj o plačah, o delavnem času itd. Ako je nevarnost, da bi v kakem kraju izbruhnila splošna stavka, se navadno organizirajo vsi delodajalci brez razločka v svrhu, da se branijo z raznimi sredstvi proti organiziranemu delavstvu, kakor se je to na primer zgodilo meseca januarja tega leta

v Trstu; toda take prisilne organizacije navadno niso trajne, večinoma razpadajo prav tako hitro, kakor so nastale, ne da bi ostavile kakšnega sledu.

Stremljenja združb podpirajo država in razne javne korporacije na ta način, da se ozirajo pri delih, ki jih oddajajo, samo na podjetnike, ki so z združbami sklenili tarifne pogodbe, oziroma da stavijo naravnost pogoje, pod katerimi morajo oddana dela izvršiti v službo sprejeti delavci.

Takšni zaključili razpisi del, ki se imajo oddati, so na Avstrijskem zelo redki, na Nemškem jih je čisto najti zlasti pri razpisih mestnih del, dočim so v Švici, v Belgiji in na Francoskem skoraj splošno v navadi.

Javne korporacije podpirajo posredno združbe tudi s tem, da se pokličejo voditelji združb v razna zastopstva, ki imajo razpravljati in sklepati o socialno-političnih zakonih; čisto sodelujejo združbe tudi pri posredovalnih institutih, ki jih vzdržujejo dežele ali občine, čisto pa tudi podpirajo na temelju združnih delavskih organizacij občine brezposelne delavce po takozvanem gentskem sistemu, ki se je najprvo uvel v Gentu na Belgijskem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. aprila.

— **Občinske volitve v II. razredu.** Danes so bile občinske volitve za II. razred. Zmagala je seveda narodno-napredna stranka, dasi ni razvila skoro nobene agitacije. Socijalni demokrati so včeraj, kakor smo že zabeležili, poslali vsem volilcem v tem razredu že izpolnjene glasovnice s pozivom, naj glasujejo za oba soc.-demokratska kandidata dr. Dermota in Etbina Kristana. Nadejali so se, da vsaj z enim kandidatom — z dr. Dermotom — prodro, ki uživa zlasti med mlajšim uradništvom dokaj simpatij. Socijalni demokrati so se celo hvalili po mestu, da imajo večino uradništva na svoji strani in da je pri volitvah v II. razredu njihovima kandidatomata takorekoč zmaga zagotovljena. Kako zelo so se drugi motili, dokazuje izid današnjih volitev. Oddanih je bilo 517 glasov. Izvoljeni so bili kandidati narodno-napredne stranke: Ivan Hribar s 460 glasovi, dr. Danilo Majaron s 427 glasovi in Dragotin Sajovic s 410 glasovi. Socialno-demokratska kandidata sta ostala v manjšini, in sicer je dobil dr. Anton Dermot 96 glasov, Etbin Kristan pa 86. Za socialne demokrate so glasovali „novodobši“, klerikalci in nekateri malkontenti med uradniki.

— **Kdo dela kompromise?** Z ozirom na notico v današnjem „Rdečem Praporu“ pod tem naslovom smo pooblaščen izjaviti, da so vse trditve, izrečene v dotični notici, od kraja do konca neresnične in zlobnoizmišljene. Gospod župan Ivan Hribar ni namreč skupine obrtnikov iz „Obrambne zveze“, ki je bila pri njem, ničesar prosil in ji tudi ni ničesar obljuboval.

— **Klerikalno sleparstvo.** Kakor smo že omenili, so razposlali klerikalci nebroj naznanil osebam naprednega mišljenja, češ, da jih magistrat ni vpisal v volilni imenik za državnozbornske volitve. Izkazalo se je, da so se klerikalci s temi naznanili prav grdo lagali, ker je večinoma vsak vpisan v dotičnem imeniku. Klerikalci so pa razposlali taka naznanila tudi mladoletnim osebam, češ, da niso vpisani v volilnem imeniku in jih vabijo v „Slovenčev“ uredništvo. Tako postopanje klerikalcev je navadno sleparstvo, izvirajoče iz same hudobnosti, ki so je zmožni samo katoliški poštenjaki!

— **Politično društvo „Jednakopravnost“ v Idriji** je priredilo v soboto in nedeljo 5 javnih volilnih shodov in sicer dva v Žireh, v Grahovem, Sv. Vidu in Begunjah nad Cerknico. O shodih v Žireh smo poročali že včeraj. Shod v Grahovem se je vršil v soboto zvečer v gostilni pri Kraju ob precejšnji udeležbi volilcev, dasi je bil shod sklican na neprilichen čas. Shoda se je udeležilo tudi več sosedov volilcev iz Loža. Za predsednika shodu je bil izvoljen nadučitelj Hinko Likar. Poročala sta J. Novak iz Idrije in Fr. Zagoda iz

Zadloga, na kar se je volilec predstavljal kandidat J. Gruden, ki je bil s navdušenjem pozdravljen. Kandidata je toplo priporočal volilec posestnik Žagar iz Loža, ki je odločno zastopal načelo: kmet naj voli kmeta, kar je vzbudilo oduševljenje med zborovalci. Drugi dan v nedeljo ob 11. uri dopoldne je bil shod pri Sv. Vidu, na katerega je došlo do 100 kmetov volilcev in se je vršil v gostilni župana Ponikvarja, ki je tudi predsedoval shodu. Kandidat Gruden je kot prvi govornik naglašal svoje kmetско stališče in obljubil, da se hoče z vsemi silami zavzeti za kmetске koristi. Nadalje so še govorili J. Novak in Drag. Lapajne iz Idrije ter Fr. Zagoda iz Zadloga, Meden Anton ml. iz Begunj pa je s iskrenimi besedami priporočal kandidaturu kmeta Grudna. Shod je trajal nad poldrugo uro in se je vršil v najlepšem redu. Na tem kraju še ni bilo javnega shoda, na katerem bi se čula prosta beseda. Popoldne ob 5. uri je bil shod v Begunjah v gostilni Iv. Stergulca in je došlo nad 100 volilcev. Za predsednika je bil izvoljen posestnik Jurij Meden iz Begunj, ki je predstavil zbranim volilec kandidata J. Grudna, posestnika z Jeličnega vrha. Volilci so navdušeno pozdravili kandidata, ki je obljubil, da se hoče v slučaju izvolitve v državni zbornici krepko potezati za težnje slovenskega kmeta in varovati njegove interese. Za kandidatom je govoril Drag. Lapajne iz Idrije o nalogah poslanca v državni zbornici. Fran Zagoda je v daljšem govoru vzpodbujal volilce, naj se združijo v neodvisno kmetско stranko in iz srea govoril v srea navzočim kmetiskim volilem. J. Novak je podal sliko o boju za splošno in enako volilno pravico in pri tem ožigosal in razkrinkal postopanje bivših klerikalnih poslancev, ki so za svoje strankarske namene prodali izdajalsko slovenski narod. Poudarjal je važnost samostojne kmetске organizacije, ki edina zamore zboljšati položaj kmetskega stanu. Nadučitelj Kabaj je protestiral proti temu, da klerikalna stranka izrablja vero v strankarske namene in z ogorčenjem zavrnil lažnjiva obrekovanja učiteljskega stanu v klerikalnem „Domoljubu“. Meden ml. iz Begunj se je kot domačin odločno zavzel za kandidaturu J. Grudna, čemur so z navdušenjem pritjevali zbrani volilci, na kar je predsednik zaključil nad dve uri trajajoči shod. Na shode se niso upali priti klerikalci, ker jim pač ni mogoče nasproti Grudnu zagovarjati Gostinčarjeve kandidature. Klerikalci delajo zakotne shode, na katerih se ne dopusti svobodne besede, pristajajo Grudnovi pa hodijo z odprtim licem pred ljudstvo.

— **Iz Zavratca nad Idrijo** se nam piše: Ne bi prijeli za pero radi shoda klerikalnega možicelja Gostinčarja, ki ga je imel tu pri nas, ko bi ne bil „Slovenec“ poročal, da se je zbralo na tem shodu nad 70 mož. Najbrže je „Slovenec“ poročevalec videl vsakega moža dvakrat, kajti bilo je ravno 35 mož, ostali pa so bili otroci, fantje in ženske. Seveda se Gostinčarjeva kandidatura ni sprejela „z navdušenimi“, živio! — klici navzočih brez ugovora“, morda je to tako sprejela druga polovica izmed 70 mož, ki je pa ni bilo na shodu. Iz tega se lahko vidi, kako nesramni lažniki so „Slovenčevi“ dopisniki. Stanonik in vojskarski župnik sta izrekla pobožno željo, da bi bil prišel g. Gruden lahko 28. februarja podpisati program S. L. S., češ, potem bi bil enoglasno izvoljen, ker je „fest“ mož. Kaj vse je zblebetal župnik iz Vojskega, se ne da v kratkem povedati, a priča naj sodbazavratčanov o njem, ki so rekli, da tako trapastega človeka, kot je baš on, še niso nikdar videli. 14. maja bo Gostinčar lahko videl, da je prišel k nam popolnoma zastoj.

— **Napredni shod v Planini nad Vipavo**, ki je bil preteklo nedeljo, se je obnesel nad vse pričakovanje sijajno. Na shodu je bilo navzočih okoli 500 ljudi, med katerimi je bilo samo kakih 30 do 40 klerikalcev, katerim je zapovedoval župnik Stazinski. Shoda se je udeležil tudi kaplan iz Vipave, ki je pa bil

dočela miren in prijeten stazinski shod v rasgrajanju. Na shodu sta govorila Jozef Jenko, posestnik iz Zgornjih Bratkov in posestnik Domiceelj, ki sta v svojih govorih naglašala, da se je kmetom treba osamosvojiti duhovniškega varništva pred vsem na ta način, da si izvolijo za poslanca moža iz svoje seve. Priporočala sta kandidaturu Dekleve, ki je že opetovano dokazal, da ima srce za kmeta, in ki ima tudi potrebne sposobnosti, da bo lahko uspešno zastopal v državnem zboru kmetске koristi. Kandidatura Dekleve je bila s navdušenjem sprejeta, nasprotovali ji je samo kakih 30 do 40 na shodu navzočih klerikalcev, ki sta jih priglasila v Planino Ferjančič iz Budanj in župnik Stazinski. Nato se je oglašil za besedo tudi Stazinski. Predsednik, svobodoumen mož, mu je seveda dal besedo, toda komaj je začel Stazinski govoriti, so zagnali zborovalci takšen krik in vik, da ni bilo mogoče slišati niti ene besede. Iz splošnega trušča se ni slišalo drugega kakor klici: „Stazinski ne bo govoril! Farja ne maramo poslušati, dovolj je, ako ga poslušamo, kadar veže otrobe na leci.“ Ker celo reditelji niso mogli razburjenega ljudstva pomiriti, da bi vsaj za trenotek mirno poslušalo župnikov govor, je predsednik shod zaključil s pozivom, naj vsi zavedni, na shodu navzoči volilci oddajo 14. maja svoj glas kmetskemu kandidatu Deklevi. Včerajšnji „Slovenec“ piše, da se je ta napredni shod ponesrečil. Seveda se je ponesrečil, saj na njem ni smel govoriti fajmošter Stazinski!

— **Shod volilcev mestne skupine celjske** je bil preteklo nedeljo v „Narodnem domu“ v Celju. Shod je sklicala „Narodna stranka“, v katere imenu je pozdravil zborovalce dr. Vekoslav Kukovec ter predlagal za predsednika shoda odvetnika dr. Josipa Serneca. O volitvah je poročal dr. Kukovec. V svojem govoru je naglašal, da morajo Slovenci v celjski mestni skupini nastopiti složno in kompaktno in se ne smeje deliti v stranke, ako hočejo izvajevati kak uspeh. Nato je razpravljal o razmerju glasov v posamnih trgih in mestih celjskega volilnega okraja ter poudarjal, da splošni položaj za Slovence ni baš neugoden, zlasti ker mnogo nemških obrtnikov in trgovcev ne bo glasovalo za Markhla ter bi raje oddali svoj glas slovenskemu kandidatu, ako bi bil zastopnik obrtniškega stanu. Ker bodo imeli v tej skupini tudi socialni demokrati mnogo glasov, se prav lahko zgodi, da pride, ako store vsi slovenski volilci svojo dolžnost, do ožje volitve med slovenskim in nemškim kandidatom. Ko so govorili še zastopniki raznih trgov, se je soglasno proglasil za kandidata Ivan Rebek, ključavničarski mojster v Celju. Rebek je na kratko pojasnil svoj program, ki se v prvi vrsti ozira na obrtniški, delavski in trgovski stan, ter obljubil, da bo priredil po volilnem okraju več shodov, na katerih se bo predstavil volilem.

— **O možu z opico.** Ali ste že videli moža italijanskega tipusa, ki nosi in vodi na drobni verižici opico? Gruča otrok se zbere okrog njega in se bučno smeja res smešnemu prizoru. Gosli, bobenček, sabljico i. dr. da mož živalci — zroči tako žalostno bedasto tja v svet, ej, kako to fletno gre. Kratek je ta prizorček in mož pobere hore novčice, ki jih zasluži z opico. — To mi je prišlo na misel, ko sem videl Kristana in Cankarja na zadnjem soc. demokratičnem shodu v Hrastniku. Ali si morete misliti bolj pripravnega moža z opico, kot bi bil širokousti Kristan, ki kaže, ne za denar temveč, da so shodi številne obiskani, Cankarja, to svetovno čudo strmečemu svetu. In kdor je videl, kako porine Kristan sodruga Cankarja na govorniški stol, kdor je opazoval, kako se kreta Cankar po stolu, kako zopet zakomandira Kristan, kdo se ne spomni pri tem na — opico? Kdo si ne misli, da se Cankar počuti še desekrat bolj žalostno na političnem polju, kakor opica v naših mralih netropskih krajih, da predstavlja on še veliko smešnejšo figuro kakor bedasta opica s bobenčkom v roki. Toda k shodu samemu. Udeležba je bila številna do 250 duš,

volilcev 70—80, imed teh dobra tretjina narodnjakov. Sodr. Sitter otvori in pove, da bo kar sam vodil zborovanje. Ljudje pa s tem niso bili zadovoljni in zahtevali predsedstvo. Predlagalo se je g. Koželja in g. Sitterja. Za Koželja je glasovalo po Sitterjevem štetju 43 (v resnici več), Za Sitterja se ni glasovalo, vendar je on prevzel predsedstvo. S tem, da se jih je opozorilo na pravilnost zborovanja, so se čutili gg. sodrugi strahovito užaljene. Vendar je Kristan porinil na stol sodruga Cankarja, o katerega govoru moramo le reči, da je bil puhlost prve vrste — poleg napadov na naprednjake. To je bilo vse. Nato pa se je usedel in nemo zrl, morda na strmi klanec, po katerem je Slovenec Cankar zdrknil v mednarodno blato. Kdor pozna Kristana, pozna tudi vso njegovo surovost in v tem znamenju je govoril. Ker bi se v svoji navdušenosti predaleč zaletel, moral ga je Sitter večkrat podrezati, naj se „masa!“ Ko se je zagnal v Tavčarja, se ga je vprašalo, čemu na tukajšnjem shodu razpravlja o kranjskih razmerah in če mu morda ne gre iz glave kisl grozdje — ljubljanski občinski mandat. Tu pa je zarjovel kot svoboden bivol in predramil se je ponižno pri njegovih nogah sedeči Cankar — s čim smo ga poprej primerjali? In vpili so tiste obrabljene fraze: ali Kranjci niso Slovenci, vi ste za zedinjeno Slovenijo itd., kakor je že navada. Ko je sesul vso svojo jezo na narodno stranko, je stopil s stola in si zopet pripel ovratnik, katerega je med svojim „govorom“ izgubil. Za njim je nastopil kand. Čobal, ki je povedal, da hoče narodna stranka „rešiti“ kmeta na stroške delavstva in da bo 14. maja umrla narodna stranka. Mučen položaj se je še nudi, ko je hotel bivši glažar Sitter govoriti o Cankarjevih spisih, kar pa je Cankar hvaležno o odklonil. Ko se je še dala na glasovanje Čobalova kandidatura in je par mladoletnih fantičev in žensk zavpilo „vsi smo za njega“, se je shod zaključil. Pokazala se je na tem shodu vsa zahrbtnost soc. demokratov, pa tudi njih slabost v svetli luči. Shod naj bi se vršil brez predsedstva, torej nepravilno in ker se jih je na to opozorilo, so zabavljali na narodno stranko, da nikoli tako. Očitalo se je, da se tudi na zadnjem shodu narodne stranke pri Birtiču ni volilo predsedstva. Nato odgovarjamo: tisti shod je sklical okrajni odbor narodne stranke, umevno, da je imel predsedstvo navzoči predsednik okr. odbora, g. Dežman. Sploh pa bomo skrbeli, da ljudstvo izve, kako koketira na Kranjskem sodrug Kristan z klerikalno stranko. Mož z opico, sedaj pa le spet pred klerikalno občinstvo!

— **V mestu Gorici** so postavili Slovenci vseh strank baje skupno z zmernimi Italijani za državnozbornskega kandidata Jerneja Kopača, svečarja v Gorici.

— **Škof Bonaventura — šolski nadzornik?** Škof Anton Bonaventura je imel, kakor je znano, pretekli teden v Kranju birmo. Pri tej priliki je šel nadzorovat tudi — gimnazijo. Prišel je v 8. razred, baš ko je poučeval prof. Grafenauer slovenščino. Ne vemo sicer, ako ima škof pravico prisostvovati pouku v kakšnem drugem predmetu, kakor v veronauku, no, končno nimamo nič proti temu, ako je škof navzoč pri pouku kot tihi poslušalec. Odločno pa moramo protestirati proti temu, da si škof Bonaventura lasti pravice — šolskega nadzornika. Poroča se nam namreč ta-le naravnost neverjeten slučaj. Škof je prisostvoval pouku slovenščine v 8. razredu pri prof. Grafenauerju. Med uro je poslal profesorja iz razreda in ostal z dijaki sam. To priliko je porabil ter jel grmeti na baje brezversko leposlovje, roteč dijake, naj ne čitajo takih knjig in časopisov, ki jih duhovniki ne priporočajo. Cele pol ure je pestil uboge dijake ter jim grozil s peklom in hudičem, ako se ne bodo ravnali po njegovih nasvetih. Nečemo se spustiti v kritiko tega škofovega postopanja, vprašamo samo slavno šolsko oblast: Ali je škof Anton Bonaventura morda postal

šolski nadzornik, ali je gimnazija v Kranju morda filialka škofovih zavodov v Št. Vidu? Pričakujemo točnega odgovora!

— **„Radogoj“** je pristopil kot ustanovnik g. ravnatelj dr. Lovro Požar. Društvo izda v kratkem poročilo o vsem svojem dosedanjem delovanju. V zadnji odborovi seji se je med drugim sklenilo, da se načelno več ne jamči pri kakem denarnem zavodu za posojilo. Odbor je storil končne ukrepe glede uvedbe narodnega kolka v prid dijaštvu ter čaka le še odgovora „Družbe sv. Cirila in Metoda“, s katero želi v tem oziru sodelovanje. Idejo, da založi pomladanske razglednice v prid „Radogoj“, je odbor z ozirom na razglednice „Družbe sv. Cirila in Metoda“ letos opustil.

— **Občni zbor „Naše zveze.“** Predsednjem se je vršil v hotelu „Ilirija“ letošnji občni zbor uradniškega društva „Naša zveza.“ Zborovanje je otvoril društveni predsednik stavbeni svetnik g. Duffé, prisrčno pozdraveč vse navzoče člane ter konstatiral, da je delovanje društva v preteklosti povsem zadovoljivo, dasi je društvo še mlado. Obžalovati se pa mora, da se uradništvo ni odzvalo pozivu po skupnem delovanju v toliko, kolikor bi bilo pričakovati z vso opravičenostjo, kajti ravno uradništvo mora skupno nastopati, ako hoče kaj doseči v svojih opravičenih stremljenjih in zahtevah. Društvo obstoja komaj eno leto, a je kljub temu prav uspešno vršilo svojo nalogo, katere glavna točka je čuvanje političnih in gospodarskih interesov uradništva. Upati je torej, da pristopijo k društvu oni uradniški krogi, ki so se doslej držali pasivno in da sprevidijo, da bo ta pristop le njim samim v prid, ker je „Naša zveza“ krepka organizacija, ki bo vedno in vsak čas odločno zastopala njihove koristi. Tajnik društva g. kontrolor Trstenjak je poročal nato o državnozbornskih kandidaturah v Ljubljani, pojasnjeval obširno politični položaj in stavil predlog, naj se društvo soglasno izjavi za kandidaturu župana g. Ivana Hribarja, kar so zborovalci z velikanskim navdušenjem odobrvali. G. Trstenjak je poročal nato o društvenem delovanju v preteklem letu. Poudarjal je, da ni zadosti, če se društveno delovanje razteza samo na Kranjsko, ampak raztegnilo naj bi se na vse dežele, v katerih prebivajo Slovenci. (Odobravanje.) Naloga novega odbora mora biti, da razmotriva o tej stvari in na prihodnjem občnem zboru stavi primerne predloge v tem oziru. Občni zbor je odobril brez ugovora tajnikovo poročilo, istotako tudi ono blagajnika g. Vesela, ki se mu je soglasno podelil absolutorij. Nato so se določili mesečni doneski članov. Za ljubljanske društvenike se je določilo 50 v, za zunanje pa po 30 v. Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor gg.: stavbeni svetnik Duffé, konceptni praktikant Jančigaj, učitelj Jelenec, poštni oficijal Mayer, pristav državne železnice Perne, hranilnični kontrolor Trstenjak, blagajnik Vesel, oficijal južne železnice Vrstošek in pristav trgovske zbornice dr. Windischer. Računski pregledniki so gg. sodni oficijal Gabrič, carinski asistent Sikošek in poštni oficijal Tomazin. Pri raznoterostih je predlagal poštni oficijal g. Mayer resolucijo, da se tukajšnji državni uradniki uvrste v II. razred aktivitetne doklade. Resolucija je bila soglasno sprejeta, na kar je g. predsednik zaključil zborovanje. — Priporočamo uradništvu, da pristopi k „Naši zvezi“ v popolnem številu, ker le v organizaciji je moč in le organizirano uradništvo bo moglo doseči, kar želi in zahteva!

— **Z vodo iz Jordana je bil kršten** v nedeljo v tukajšnji protestantski cerkvi vnuk nekega tuk. trgovca. Prijatelj krščenčevega očeta v Palestini je zajeel vodo v Jordanu in jo prinesel v Ljubljano.

— **Na adresu slovenskih pevskih društev.** Skoro bode leto dni, odkar sem poslal vsem slovenskim društvom prvi zvezek svoje „Balkanske Vile“. Dasi je delo steklo največje priznanje in pohvalo vseh strokovnjakov, na žalost mi večina slovenskih društev še dozdaj ni poslala male vsote od K 350 za to v resnici interesantno in vsake podpore vredno delo. Dvakrat sem že pismeno urgiral, ali zastoj. Danes se zadnjikrat tem potom obračam na slavno društva s prošnjo, naj mi omenjeno vsoto predpošljejo, ali pa vsaj delo v ne-poškodovanem stanju povrnejo. Držim, da je to njihova sveta dolžnost. V Zagrebu, Rainerova ulica 11. — F. S. Vilhar.

— **Poskus zastrupljenja.** Zakonska Franc in Terezija Blaž v Slapeh v ljubljanski okoliščini že dolgo živita v kregu in prepiru. Ko sta se

predčerašnjim spet sprla in je postavila žena na mizo skledo močnika, na štedilniku pa pustila pol litra mleka, natresel je mož v oboje kapiće užgalice. Ako bi bilo 7 otrok jedlo ta močnik in pilo mleko, bili bi se vsi zastupili. Blaža so izročili dež. sodišču. Mož že od novega leta ni nič delal, kar je bil glavni vzrok domačega prepira.

— **Ogenj.** 9. t. m. je začelo goreti na podu Marije Juhant v Mostah pri Mengšu. Pogorel je pod z raznim gospodarskim poslopjem. Juhant se je zelo opekla. Škode je 2000 kron, zavarovalnine pa 1600 kron.

— **Nenadoma je umrl** 61letni živinski mešetar Ivan Vrhovec iz Gornjega Brezovega pri Polici v Leskovcu pri Višnjigori. Ko se je pogovarjal z nekim delavcem, se je opotekel, zakrčil in se mrtev zgrudil na tla. Vrhovec je bil znan po vsem Dolenjskem ter splošno priljubljen povsod.

— **Zgradba shrambe za dinamit.** V Brezovici pri Mirni sezidajo shrambo za dinamit, ki ga bodo rabili pri gradnji železnice Trebnje St. Janž. Komisijonalni ogled bo 18. t. m. ob 2. pop. Porabilo se bo za imenovano železnico 5000 kg dinamita, 2500 kg črnega smodnika in 1500 kopic (kapselnov).

— **V St. Lovrencu vre.** Kakor smo že poročali, je porabil zloglasni konsumar Ant. Oblak bolezen gosp. nadučitelja Potokarja v to, da ga izbacne s kora in mu požre okrog 600 K letnih dohodkov. Dasi je še vedno bolehen, vdal se je na pritisk ključarjev, da prevzame zopet orglarjo. A glej čuda, v župnišču je počil glas: „Potokar ne sme več na kor! Liberalca ne! Pravico imam Vas prisiliti do 600 K za novega organista in tudi stanovanje mu morate preskrbeti.“ Ključarja sta odstopila, češ, ako nimava pri cerkvi nobene besede, naju tudi treba ni. Prav tako! Čast jima! Po fari je pa jelo šumeti, nastal je odločen odpor in čuje se od hiše do hiše: „Ne in nikdar ne!“ Ko pa ošabni župnik ni hotel niti volitve ključarjev naznaniti, je bilo dovolj. Včeraj so se začeli zbirati vrli možje okrog župnišča in v tem hipu je stalo pred fajmoštrom okrog 30 neustrašenih faranov. Nastal je vrišč, da bi bilo prišlo skoro do pretepa, ako bi ne bilo med njimi nekaj zmernejših elementov. Najraje bi ga bili posadili na sredo ceste, da bi se za vselej znebili te ošabne zgage. Začela se je pravcata enodejanjska igra. Farani: Zakaj ne pustite Potokarja na kor? Župnik: Naševa grehe: Prehitro so peči. Ze ga prepričajo: To se sama dogovorita, nam nič mar. Župnik: nadaljuje: V šmarnicah je dvakrat zamudil. Zopet ugovori: On je vestno opravljal svojo službo, ničesar mu ne morete očitati. Zopet slede grehi: O misijonu ni bil pri spovedi, skazal se ni z velikonočnim listkom, „Narod“ bere itd. To nam nič mar. To je njegova stvar, vpijejo vse napreke. Naj bere „Narod“, saj ga ne nosi na kor. Ali sta čatežki in trebanjski učitelj kaj boljša? Dekan je menda več kot Vi. Ali ste Vi iz druge škofije? Tukaj sem jaz gospodar, zavpijejo osorno g. župnik. Če vas to liberalstvo tako peče, zakaj pa hodite k Majorjevi gospe južinat in večerjat, ko še naše vere ni. Preveč Vas daje „Narod“, zato ga ne morete. Ali ste Vi božji namestnik, zastavi mu odločno vprašanje I. Kmet iz Krtine. Zakaj ne delate tako, kakor učite? Svojega bližnjega sosedu bi pa najraje uničili. Mi pa pravimo in ostanemo pri tem: Potokarja ali pa nobenega. „Mari-narce“ pa takoj s kora. Medklci: Še trlico gor, pa bodo cele trice. Župnik kriči: V cerkvi sem jaz gospodar! Ni res! Vse se zaganja vanj. Mi smo orglje plačali, ne pa Vi. Kaj ste rekli v nedeljo, ko ste „fehtali“ za offer: Cerkev je Vaša! Torej kadar potrebujete kaj cvenka, je naša, kadar bi pa morali imeti mi kaj besede, ste pa Vi gospodar. Ne bo šlo tako! Vsak dan grede trije vlaki gor, trije dol. Odpeljite se, s katerim hočete. Ta prizor je trajal dobre pol ure. Možje so se začeli razhajati, le s ključarjem Gorcem je bil še prav kratak in odločen nastop. Župnik: Ključ nazaj! Ključar: Oddam ga novoizvoljenemu. Župnik: Vas prisilim potem okrajnega glavarstva. Ključar: Dobro, izročim ga glavarstvu, v Vaše roke ne pride nikdar. Puf vrata! Domu grede zabelili so tudi župnikovi materi par krepkih, črevljarju pa, ki hodi sedaj k „Mari-narcam“ basirat, so se pa ironično priklanjali! Dober dan gosp. organist! Dober dan gospod organist! Predstavim Vam farane, da boste vedeli, komu orgljate.

— **Isolventen je postal** Valentin Uršič, trgovec v Kostanjevici.

— **Starčev volilni shod.** V nedeljo dne 7. t. m. je sklical v Bučki na Dolenjskem volilni shod Janko Stare, davčni adjunkt v Krškem. Shod se je vršil pred gostilno Selak in se ga je udeležilo okoli 25 do 30 oseb. Starčeva je predstavil volilem gostil-

ničarjev sin France Selak. Stare je nato začel praviti, kaj vse bo naredil v državnem zboru, če bo izvoljen. Reči se mora: Ta g. Stare bo pokazal, kaj se pravi sa kmeta biti poslanec v državnem zboru. Vse bode narobe obrnil. Vojakov ne bo več, poleti bodo vojaki doma, pa tudi samo dve leti bodo služili aktivno, kar je pa rezervnih vojakov, bodo opravili manevre vse pozimi. Pivo in rakije bo spravil g. Stare pod monopol; posojilnice bo podržaval, kmet-ske dolgove odpustil in Bog zna kaj vse še bo naredil — — — če ga bodo izvolili. Da, vse, vse bo naredil; čudimo se mu samo, da duhovnikom ne bode nič plače vzel in ki kmetom dal. Reče se je volilem usiljeval za kandidata na vsak način; nekdo izmed njih ga je pa vprašal, kako bi se manevri delali pozimi? Pa je odgovoril učen: Saj je bila tudi rusko-japonska vojna pozimi — pa je bilo punktom. Zanimal se ni za nje niti, hude, so se mu smejali, posebno tedaj, ko je povedal, da ni ne klerikalec in tudi ne liberalce; povedati je pa reče posabil, kaj vendar je. Ko se je neki volilec potem vprilo njegove žene izrazil: Jaz ga ne bom nikdar volil, je ona takoj vstala in mu dala znamenje, „tu se ne damo okoli prsta ovijati“, in zbežala sta v Škočjan, kjer se mu je baje še slabše godilo kot na Bučki. Opazovalec.

— **Nesreča pri razstrelbi kamenja.** Ko sta 8. t. m. posestnik Matija Bučar in njegov sin iz Pleša pri Čermošnici pri Kočevju razstreljevala s smodnikom kamenje na njivi, se prvi naboj ni hotel sprožiti, zato sta ga hotela odstraniti. Pri tem pa se je naboj sprožil in poškoval sina po obrazu in rokah, da je moral v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo.

— **Novo lovsko društvo.** Ustanovilo se je „Lovsko društvo v Starem trgu“ pri Logatcu.

— **Iz St. Petra na Krasu** se nam piše: Naš kurat Tonček Abram nam je v nedeljo teden povedal na prižnici, da bo 6. julija pri nas birma in namigaval, naj starši pazijo, kakšne botre in botrice bodo dobili svojim otrokom, ker je od teh odvisno, kako bo otrok vzgojen. Te besede so cikalne na naprednjake, ki so Tončiku tako v želodcu. Tako govorjenje bi si bil Abram lahko prihranil. Še bolj smo se pa čudili njegovemu naznanilu, da se bo popoldne altar sv. Petra podrl. To se je potem res zgodilo kar v nedeljo. Ko so se pa vršile obč. volitve, agitirali so proti naprednjakom, če pridejo v obč. odbor, bodo vsled svojega brezvestnega altarja podirali. Da je bila to grda laž in sumničenje, je jasno, nekam čudno se pa zlaž vidi in čuje, da podirajo altar pristni pobožni klerikalec. Ne vemo, če je bil vodja takujšnjih katoličanov Franc Križar navzroč pri tem podiranju. Našim klerikalcem gre zdaj zato, da bi naprednjake izrinili iz obč. odbora, zato se posvetujejo, s kakimi sredstvi bi dosegli to. Koliko bodo dosegli, je seveda drugo vprašanje.

— **Ponesrečil se je** prevzítar Franc Klančičar iz Bukovja pri Zagorju, ko je gнал kravo s pašje domov. Padel je pri tem čez neki hloč tako nesrečno na obraz, da najbrž ne bo okrevl. Star je okoli 80 let.

— **Redno zborovanje „Učiteljskega društva za laški okraj“** se je vršilo v nedeljo, dne 14. aprila t. l. ob 11. uri dopoldne v Laškem trgu, in sicer v prostorih tamošnje slovenske (okoliške) ljudske šole ob povoljni udeležbi. Bilo je navzočih 42 rednih članov, kot gostov pa je bilo prisotnih 8, med temi 5 iz celjskega okraja. Predsednik tovariš Anton Gnus vse došlece prav srčno pozdravi, konstatira sklepčnost ter preide k dnevnemu redu. Zadnji zapisnik se prečita in odobri. Razni dopisi se vzemu na znanje. Ozigosa se postopanje zadnjega občnega zbora glede zboljšanja gnotnega stanja učiteljstvu ter se prebere tozadevni članek iz „Päd. Zeitschrift“. K delegacijskemu zborovanju „St. Lehrerbunda“ dne 9. maja se odpošljeta tovariša Gnus in Jurko. „Učit. Tovaršiu“ bodi vsak član sam plačnik. Častna dolžnost slednjega člana bodi, da je član „Samopomoči“, a to društvo naj prijavi — radi reklame — vsako leto imenik svojih članov! — Nato govori šolski vodja Bl. Jurko o temi: „Kako vzgajaj učiteljsko mladino, da postane narodnozavedna.“ V krasnih in vznešenih potezah očrta podavatelj pomen narodne zavednosti. Ta je temelj narodne bitnosti; jo okrepčavati je dolžnost vsakega vzgojitelja. Izzaritost narodne zavednosti je tako stara, ko človeštvo samo. To govornik pregantno dokazuje na posamnih zgledih iz starodavne, srednjeveške in novejšje zgodovine. Vzbujanje narodnega čuta je odvažna naloga šolske vzgoje. Podavatelj navaja raznih sredstev v to. Otrokom se ima vepiti ponos do naroda njihovega. „Biti slovenske krvi, bodi Slovenca ponos!“

Glasno odobravanje je sledilo res interesantnim izjavam govornikov. Splošna je bila želja, da se ta govor objavi. Govornikobljubi, da se hočetej želji vdati. — Potem sledi razgovor o raznih točkah, tiščih se šolske prakse, kakor n. pr. kako naj se štejejo samodej pri nerazdeljenem dopol-danskem pouku, ob nasiranju pri obveznih bogoslužnih vajah i. dr. Po dvehurnem trajanju zaključijo predsednik zborovanje. Prihodnjiš zboruje društvo v II. polovici maja v Trbovljah-Vodi. — V pivnici delniške družbe se je vršil popoldne ob eni skupni obed. Ob lepem petju in navdušenih napitnicah je čas kaj hitro potekel. Vse pa je kazalo, da novo laško učiteljsko društvo vrlo napreduje ter da je postalo važna postojanka v narodnem življenju na slovenskem Štajerskem.

— **Nesreča radi avtomobila.** Ko se je v nedeljo sveder vračal J. Lisica iz Gorice na kolesu iz Neblega domov, mu je pri Korminu prišel nasproti avtomobil, za njim je pa dirjal voz. Avtomobil je dal znamenje z rogom, konj se je splašil, zdriral in podri kolesarja, da so ga težko ranjenega prepeljali v goriško bolnišnico.

— **Detemeriška.** V Gorici so aretirali 20letno Ido Mičen iz Červinjava, kjer je porodila dete ženskega spola, je zavila v papir in cunjte ter spravila v skrinjo. Čez nekaj časa je šla v Gorico služiti. Trupelce je ležalo v skrinji 40 dni.

— **Vlom.** V občinsko pisarno v Rihembergu so vlomili neznanj tatovi in odnesli 60 K v denarju in mnogo hranilničnih knjižic. Tatovom se je pa menda zelo mudilo, zato so vzeli le 20 K, vse drugo so pa pometali v bližnji potok.

— **Aretiran ropar.** Znano je našim čitateljem o roparskem napadu, ki se je izvršil lani v Trstu na denarnem pismonoši Velikonji. Napadalec ga je udaril s sekirjo po glavi in ga ranil, a Velikonja je zavpil in napadalec je zbežal. Roparja so iskali meseca brez sledu. Šele včeraj so orožniki prišli v Korminu nekega Mayerja, o katerem sodijo z vso gotovostjo, da je izvršil oni napad. Prepeljali so ga v Trst. Mož je star 35—40 let.

— **Grad na prodaj.** Grad Frankopanov in Kraljevi na Hrvaškem je na prodaj. Dosedanji lastniki, jezuitje, niso imeli toliko dohodkov, kot so želeli, zato so ga zapustili in se preselijo v Zagreb, kjer bo boljše žetev.

— **Klerikalec in delavske hiše.** Kakor smo se na verodostojnem mestu informirali, so klerikalec dobili 1. 1899. od uprave tobačne režije kot podporo za zgradbo delavskih hiš 1000 K in ne, kakor smo v ponedeljški pomotoma zabeležili, 20 000 K.

— **Matij in sin aretirana zaradi tatvine.** Na Viču se je izvršil vlom pri posestniku Jerneju Svetliču in je bilo vzetih 85 K denarja. Tatvine sta sumljiva 14letni Jožef Peterca in njegova mati, posestnica na Viču. Pri hišni preiskavi so našli orožniki pri Petercovi 11litrsko steklenico, do polovice napolnjeno z žganjem in 6 kg sladkorja, kar je vzel trgovcu Ivanu Robežniku na Viču Jožef Peterca in dal spraviti svoji materi. Mater in sina so izročili dež. sodišču. Kako naj bi bili otroci dobri, če imajo take mater!

— **Seliškarjev konkurz.** Dragotin Seliškar, bivši trgovec z mlekom v Ljubljani, biva sedaj v Sereju in je bil točen zaradi pregreška zoper varnost lastnine. Ker se ni osebno udeležil razprave, se je vršila v njegovi odsotnosti. Obdolženec je dne 1. sušca 1905 otvoril v Ljubljani mlekarstvo ter jo vzdrževal do začetka septembra 1906. Izginil je na to iz Ljubljane rekoč, da se vrne v treh dneh domov. Ker ga pa leni bilo nazaj, se je otvoril o njegovem premoženju konkurz. Dne 15. vinotoka m. l. se je Seliškar zopet oglašil; rekel je, da je šel po opravkih v Trst, tam je začel v družbo igralcev ter z njimi igral igro „edenindvajset“, v kateri je izgubil 2300 K. Ta nesreča ga je odgnala v Ameriko, kjer pa ni dolgo ostal, ker ga je skrb do obitelji privedla zopet nazaj v domovino, konkurznemu sodišču je pa izročil še ostalih 1000 K, ki jih je imel pri sebi. Dognalo se je, da je premoženje glasom navedb upravitelja konkurzne mase 7619 K 71 v, terjatev pa 18417 K 32 v, torej primanjkljaja 10797 K 61 v. Seliškar se je preje skušal s tem opravičiti, da je imel s mlekarstvo zadrugo na Brezovici jako neugodno pogodbo in vsled tega 800 K, pri maslu 2000 K pri filijali v Trstu pa 1600 K škode. Sodisce ga je in contumaciam obsodilo na 1 mesec strogega zapora.

— **Tatvina v Bokavcih.** Dne 14. t. m. je prinesel ključavničarski pomočnik Jožef Žeravnik stanjuj pri svojih starših v Kočarjah v prodajalno Ljudevita Černetza slatarja v Wolfvovih ulicah, slat križec in obsek v katerih so bili vdeleni demanti

in slata verifika na prodaj trdeč da je to sadel neki možki na številke. Ker se je slatarju cela zadeva zelo sumljiva zdelo odlovil je Zernovnika češ, da naj kasneje pride, da bode samogel konstatovati pravo vrednost. Ko se je vrnil je bil aretovan. Na policijemnem uradu je povedal, da mu je to reči izročil bivši sluga pri grajščaknji Editi Miller v Bokavcih — Ivan Mlačnik iz Železne kapije. Konstatovalo se je, da je Mlačnik s ponarejenim ključem iz pisalne mize reči v vrednosti nad 400 K izmaknil. Tudi preteklo leto je bilo iz te mize izginulo 800 K. Pri Mlačniku so dobili kosček mila z vtisom ključa pisalne mize. Mlačnik se izročil sodišču.

— **Po Ameriki se ji je zljubilo.** Te dni je bila mestna policija po orožništvu v Novem mestu Brzjavno obveščena, da je 18letna Marija Lukšičeva iz Jurove vasi dvignila pri poštnem uradu v Novem mestu 500 K, katere so bile nakazane na njeno mlačno. Ko je Lukšičeva denar dobila, se je odpeljala v Ljubljano, odkoder je bila namenjena v Ameriko. Tukaj si je privoščila par dobrih uric, si nakupila obleke in zlatnine in tako je izgledala, kakor prava mestna gospodična. Sreča ji pa ni bila mila, in mesto da bi šla čez veliko lužo, jo je prišla policija in izročila sodišču. Kako je delala z denarjem, si je lahko misliti, kajti policija je dobila pri njej le še 100 K, 400 pa jih je bila poglala v dveh dneh.

— **Velika tatvina** se je izvršila danes ponoči v nekem prenočišču v Kolodvorskih ulicah. Včeraj je prišel semkaj hlapec Jako Reven iz Zirov, z namenom se odpeljati v Ameriko. Ko je šel spat, je spravil v posteljo 720 K, obstoječih iz 11 bankovcev po 20 K iz 8 po 50 K in enega za 100 kron. Ko se je zjutraj zbudil, je pogrešil denar in poleg tega pa je tat odnesel siromaku tudi dežnik in mu zamenil črevlje. Policija po tatu zasleduje.

— **Silna moč.** V Brdovcu pri Zagrebu živi 16letni Juri Žgajnar, ki je sicer samo 130 cm visok, a tehta 110 kg. Hektoliter vina vzdigne brez vsakega napora in ga drži dalje časa nad glavo. Oče ga bo dal učiti ključavničarstva v Zagreb, češ, da mu doma preveč poje in ga ne more vzdrževati.

— **Aretovana** je bila včeraj delavka Marijana Knezova iz Vikerč v kamniškem okraju, ker je izgoljufala delavki Tereziji Dolinskovi za 70 K obleke.

— **Delavske gibanje.** Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvora v Ameriko 200 Slovencev in 70 Hrvatov. V Heb je šlo 90, v Inomost 70, v Beljak 20, v Scheibbs pa 80 Hrvatov.

— **Izgubljene in najdene reči.** Posestnikova hčerka Marija Hvastjeva je izgubila bankovce za 10 K. — Zasebnica Marija Novakova je izgubila v belem robcu zavitih 8 K 8 vin.

— **Jugoslovanske novice.** — Trializem namesto dualizma? Dualizem, ki so ga ustvarili l. 1867, je hotel na razvalinah razkosanega Slovanstva ustanoviti nemško in madžarsko gospodstvo; pretrgal je naravne vezi, ki vežejo Slovence s Čehi in Slovence s Hrvati; najeto jezikoslovje budimpeštansko dokazuje z vso ozbiljnostjo, da je Slovence računati — k Jugoslovanom; kot teoretični Jugoslovani, a ločeni od Jugoslovanov teritorialno, so Slovaki seveda slabi Slovani. Ostri spor med Avstrijo in Madžarsko, ki preti s perzonalno unijo, je očitno na merodajnih mestih odprl oči, da tako ne gre dalje, da bo treba misliti na ustavne izpremembe. Italijanska nevarnost urgira potrebno notranjo konsolidacijo. In tako je baron Chlumecy v aprilski številki „Oesterreichischer Rundschau“ napisal članek „Die nächsten Ziele unserer auswärtigen Politik“, kjer naglašajo potrebo trializma, to je jugoslovanski svet naj se kot tretji samostalni državopravni faktor pridruži Ogrski in Avstriji, češ, to bi bila edina racionalna tvorba, ki bi pomagala iz italijanske balkanske nevarnosti; žal da je bila dosedanja avstrijska jugoslovanska politika brez načrta in cilja. „Dokler imamo v Zadrugu drugo politiko nego v Zagrebu in dokler se tu zopet drugače postopano v Sarajevu, dokler se tira jugoslovanska politika na tri različne načine, tako dolgo je zasedenje Bosne in Hercegovine udarec v vodo.“ Chlumecy je zaupna oseba visokih krogov in že zato zasluži njegova izvajanja pozornost. Ljubezen jih ni narekovala, tudi ne čut za potrebo naravnega razvoja, marveč skrb radi Italije in Ogrske. Med Hrvati je zbudil članek precej javne diskuzije; tudi mi Slovenci sredi svojih vsakdanjih skrbi ne smemo prezreti znamenj za daljšo bodočnost; sicer bomo spet — nepraviljeni!

— **Velika vseučiliška svečanstvo** v Zagrebu bo letos o Binkošti. Odkrilo se bo poprje Strossmayerja, ki je ustanovil vseuč-

ilišče, in posvetila se bo nova vseučiliška zastava. Ko so pred 32 leti dijaki na Jelačićem trgu sežgali madžarsko zastavo, jim je Khuen vzel (spalil?) vseučiliški prapor, star spomin na l. 1848, ko je akademska legija pod to zastavo šla v boj na Madžare. Dijaštvo je sedaj radi nove zastave stopilo v zvezo z vlado, ki je bila voljna nabaviti novo zastavo, a pogajanje med akademsko mladino in vlado so se končno razbili. Dijaštvo priredi sedaj svečanost samo ter pozove na njo vsa slovenska društva po vseučiliških avstrijskih in ogrskih.

* **Najnovejše novice.** Odvetniki — dvorni svetniki. Justično ministrstvo predloži kmalu pet odvetnikov cesarju, da jih imenuje za dvorne svetnike pri najvišjem sodišču.

— Povodom desetletnice Luegerjevega županovanja je prekrstil dunajski občinski svet „Rathausplatz“ v „Karl Lueger-Platz“.

— V dvoboju je ustrelil v Karanšebeu na Ogrskem lekarnar Tuszas orožniškega poročnika Totta.

— Brzovlak je ustavil zunaj Budapešte reški gubernator grof Nako, ko je opazil, da je v hotelu pozabil torbico, v kateri je bilo nakitja njegove žene za četr milijona kron. Torbico je v hotelu še našel.

— Bivša cesarica Evgenija tožena. Graščak v Nici, Pierre Fierry toži bivšo cesarico Evgenijo za štiri in pol milijona, ki jih je posodil leta 1860 Napoleonu na menico, a mu jih Napoleon ni vrnil.

— Potres je razrušil dve mesti v Mehiki, Chilpancingo in Chilapa. Ubityh je 11 oseb. Tudi drugod po Mehiki je napravil potres mnogo škode.

Telefonska in brzjavna poročila.

Dunaj 17. aprila. Zatrjuje se, da dosednji hrvatski dimatinski poslanec dr. Klaič, dr. Zaffron, Perić in Borčić ne bodo več kandidirali.

Praga 17. aprila. Danes se je vreme nepričakovano spremenilo in nad Prago sija najlepše spomladansko solnce. Naval ljudstva je vsled tega danes veliko večji kakor včeraj. Na ulicah valovi nešteta množica ljudi iz vseh čeških krajev. Danes zjutraj je dospel semkaj prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand, ki bo stanoval v kraljevskem gradu Hradčinu.

Praga 17. aprila. Ministrski predsednik baron Beck je danes sprejel predsednika izvrševalnega odbora mladočeske stranke dr. Škardo in vodjo nemške napredne stranke dr. Eppingerja.

Praga 17. aprila. Cesar je prisostvoval danes slavnosti položitve zadnjega kamna na novem mostu preko Vltave. Nato je posetil umetniško akademijo, kjer ga je spremljal naučni minister Marchet.

Praga 17. aprila. Napram bivšemu praškemu županu dr. Podlipnemu se je ministrski predsednik izrazil, da je bil cesar naravnost presenečen o veličastnem sprejemu, ki mu ga je priredila Praga in da se je opetovano z veliko pohvalo in priznanjem izjavil o prirejenem mu presrečnem sprejemu; zlasti je cesarja veselilo, da so pri vseh prireditvah sodelovali Čehi in Nemci v popolnem sporazumljenju.

Praga 17. aprila. Češki radikalec dr. Baxa je izdal na žide oklic, v katerem naglašata, da ne prisega več na antisemit-ski program.

Budimpešta 17. aprila. Nagodbena pogajanja se bodo, čim se vrne cesar iz Prage, nadaljevala v Budimpešti.

Budimpešta 17. aprila. Bivši peštanski župan Halmos je danes zjutraj umrl. Halmos je znan zlasti izza afera bivšega pravosodnega ministra Polonyija.

Petrograd 17. aprila. Car Nikolaj je izrazil željo, spoznati vse poslance v dumi. V to svrhu bo sprejel v avdienci poslance. Vsak poslanec se mu bo osebno predstavil.

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavanje in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znane, pristnega „Moll-vega Seidlitz-praska“. Ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkoče prebavljanja. Originalna skatljica 2 K. Po poštenu povzetju razpošilja ta prasek vsak dan lekar- nar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na de- želi je zaresno zahtevati MOLL-ov prasek, zaznamovan s varnostno znamko in pod- pisom

FRANC JOŽEFOVA
grenka voda.
Izvrstno odvajalno sredstvo.

Dobra slast,
Lahko p. e. bavljanje,
Pravilna menjava snovi
gaški „Styria-vrelec“ (precej jačji, samoben).
Dobiva se pri firmah **M. Kastner in Peter Lassnik** v Ljubljani

Sveže, cvetoče ustnice in rožnata polt so prednosti, na katere so dame lahko po pravici ponosne in ki bi vsakdo moral stremeti, da si jih ohrani. Seveda pa vsa za to potrebna lepota nimajo lastnosti, da bi ohranjala kožo nežno, belo, kar prav od- lično vrši Sargovo glicerino milo. — ampak ravno nasprotno zaradi ostrih alka- liških primesi kakor svinca itd. prav škod- ljivo vplivajo na kožo, ki se zaradi daljne porabe pordeči in postane gubasta in pod- vržena bolečim kožnim boleznim. Koži, ki zaradi pomankljive izločitve tolske postane krhka in razpokana, daje glicerino staro volj- nost, jo ohranja zdravo in preprečuje gube in pa škodljive kožne bolezni. Sargova gli- cerinska mila so že 50 let povsod dobro uvedena in so pri starih in mladih zaradi skrbne sestave zelo priljubljena.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najboljša priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katere okrepitve lasišča, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodilom 1 krona. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specijali- tet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.
Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega inžir. mostu 10-16

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda:
Gosp. Makso Japelj v Gor. Logatcu zbirko K 6-16 namesto venca na krsto gospe Fran- ci Rihar v Logatcu. — Srčna hvala. Ziveli!
Za „Učiteljski konvik“: Gosp. Fran Žagar jun. v Starem trgu K 10-1, nabral od zbrane družbe v gostilni g. Ivana Benčina v Starem trgu pri Ložu. Lepa hvala! Svoto smo izročili g. Dimniku

Umrli so v Ljubljani.

Dne 15. aprila: Mirko Saksida, de- lavčev sin, 10 mes. Strelške ulice št. 15. Jetika.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 06-2 Srednji zračni tlak 736-0 mm.

april	Cas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo
16	9. av.	722-0	7-0	sl. jug	dež
17	7. zj.	720-7	6-3	slab. zahod	oblačno
18	2. pop.	721-4	9-2	sred. jz.ah	dež

Srednja večerajšnja temperatura: 7-7° nor- male: 9-8°. — Padavina v mm 10-6.

Zahvala.

Za vse mnogoštevilne dokaze srčnega sočutja povodom pretragične smrti naše pol rodbine, iskreno ljubljene soproga oziroma očeta ter hčerke in sinčka, oziroma sestre in brata

Antona, Emice in Henrika Škof

kakor tudi za toliko tolažilno in časteče mnogobrojno spremstvo dragih pre- minulih k večnemu počitku bodi vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so prihiteli od daleč in blizu, naša iskrena zahvala. 1291

Posebej in presrečno se zahvaljujemo vsem gg. uradnikom in paznikom ter uslužbenecem c. kr. tobačne tovarne za spremstvo, dalje nosilcem rakev, kakor tudi sploh vsem, ki so nam pomagali s svetom in dejanjem v teh za nas tako bridkih urah. Istotako iskrena hvala vsem darovalcem krasnih vencev.

Vsem in vsakemu posebej: Bog povrni.
Končno prosimo tem potom vse sorodnike, prijateje in znance blago- hotne oprostitve, ako smo v tem pretresljivem trenutku prezrili komu poslati posebno obvestilo.

V Ljubljani, dne 16. aprila 1907.

Globoke potrta žalujoča rodbina Škof.

Borzna poročila

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurs dne 17. aprila 1907.

Ime	Dinar	Stig
100% avstr. krona	98-55	98-75
100% avstr. krona	100-—	100-30
100% avstr. krona	98-55	98-85
100% avstr. krona	117-25	117-45
100% avstr. krona	94-45	94-65
100% avstr. krona	112-55	112-75
100% avstr. krona	98-50	98-70
100% avstr. krona	104-50	101-50
100% avstr. krona	98-55	100-85
100% avstr. krona	98-55	100-65
100% avstr. krona	98-75	100-75
100% avstr. krona	99-10	99-80
100% avstr. krona	100-—	100-70
100% avstr. krona	105-90	106-90
100% avstr. krona	100-—	101-—
100% avstr. krona	100-—	100-50
100% avstr. krona	100-—	100-30
100% avstr. krona	100-—	100-20
100% avstr. krona	100-—	101-—
100% avstr. krona	99-90	99-75
100% avstr. krona	98-75	98-60
100% avstr. krona	99-70	100-70

100% avstr. krona	151-—	153-—
100% avstr. krona	258-—	264-—
100% avstr. krona	148-—	150-—
100% avstr. krona	269-—	279-—
100% avstr. krona	279-—	289-—
100% avstr. krona	247-50	257-50
100% avstr. krona	98-—	105-50
100% avstr. krona	181-—	182-—
100% avstr. krona	21-85	23-85
100% avstr. krona	437-—	447-—
100% avstr. krona	80-—	90-—
100% avstr. krona	87-—	93-—
100% avstr. krona	18-—	25-—
100% avstr. krona	45-76	47-76
100% avstr. krona	27-10	29-10
100% avstr. krona	61-—	71-—
100% avstr. krona	18-—	18-—
100% avstr. krona	483-—	493-—

Žitne cene v Budimpešti.

Žitna	Na april	50 kg	K
100% avstr. krona	50	8-14	
100% avstr. krona	50	8-23	
100% avstr. krona	50	6-52	
100% avstr. krona	50	5-34	
100% avstr. krona	50	5-44	
100% avstr. krona	50	7-56	

Ura z verižico

za samo K 2-—.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šle- zija razpošiljalnica: prekrasno posteljeno 36-urno precizijako uro ankerico z lepo veri- žico za samo K 2-— kakor tudi šlečno ga- rancijo. — Po povzetju razpošilja

Frisko-šlezijska razpošiljalnica

F. WINDISCH v Krakovu U/38.

NB. Za nengajajoče denar nazaj. 1301

Brzobjavka!

Grand cirkus Pichler

dospe v nekaj dneh z

20 osebam in 15 konji.

Vse poblizno dnevni lepaki.

1300

Nadico

danes ob polu 10. uri dopoldne po- kljati v boljšo bodočnost.

Prosiva tihega sočutja. 1297

Krško, dne 14. aprila 1907.

Anton in Franja Šusteršič.

Železnato vino

lekarstva

Piccolija v Ljubljani

na Dunajski cesti

edino sredstvo zoper njegovo bolezen

in prosil, naj se mu pošljejo še tri

steklenice.

Pollitska steklenica 12 K, 4 pollitske

steklenice v Ljubljani K 7-20, za zunaj z

zavojem vred K 7-80.

Zunanja naročila točno. 4387-5

Vsak član ima po preteku petih let

pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 34,788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383-76 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskeni slo. anške-noredne uprave.

Vsa pojava: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

Sprejmi 1290-2

kamnoseki

se takoj sprejmejo v tovarni za

umetno kamnjenje S. Unterhuber,

Dunajska cesta 72, Ljubljana.

Deklica

iz boljše hiše želi vstopiti v kako

trgovino, pa le v Ljubljani.

Ponudbe se prosil: „Ljubljana,

pošte restorante 800.“ 1294

Edva

slikarska pomočnika

se takoj sprejmejo v stalno delo.

Ivan Innocente, slikar in pisar

v Postojni. 1302-1

Učenec

za mesarsko obrt se takoj sprejme.

Josip Koprivo 1293-1

v Ljubljani, Martijeva cesta 22.

Deček

poštenih staršev s primerno šoleko

izobrazbo. se sprejme takoj pod ugod-

nimi pogoji v trgovino z mešanim blagom

Ivana Auer v Trzinu. 1269-2

Učenca

sprejme takoj 1298-1

VALENTIN LAPAJNE

trgovina z mešanim blagom v Idriji.

Sprejme se takoj ali pozneje

krojaški pomočnik

zmožen vsakega dela. 1299-1

FRANC FRILA

trgovec in krojač v Sežani

Ura z verižico

za samo K 2-—.

Zaradi nakupa velike množine ur razpošilja šle-

zija razpošiljalnica: prekrasno posteljeno

36-urno precizijako uro ankerico z lepo veri-

žico za samo K 2-— kakor tudi šlečno ga-

rancijo. — Po povzetju razpošilja

Frisko-šlezijska razpošiljalnica

F. WINDISCH v Krakovu U/38.

NB. Za nengajajoče denar nazaj. 1301

Brzobjavka!

Grand cirkus Pichler

dospe v nekaj dneh z

20 osebam in 15 konji.

Vse poblizno dnevni lepaki.

1300

Nadico

danes ob polu 10. uri dopoldne po-

kljati v boljšo bodočnost.

Prosiva tihega sočutja. 1297

Krško, dne 14. aprila 1907.

Anton in Franja Šusteršič.

Železnato vino

lekarstva

Piccolija v Ljubljani

na Dunajski cesti

edino sredstvo zoper njegovo bolezen

in prosil, naj se mu pošljejo še tri

steklenice.

Pollitska steklenica 12 K, 4 pollitske

steklenice v Ljubljani K 7-20, za zunaj z

zavojem vred K 7-80.

Zunanja naročila točno. 4387-5

Vsak član ima po preteku petih let

pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 34,788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383-76 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskeni slo. anške-noredne uprave.

Vsa pojava: Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposkih ulicah št. 12.

Sprejmem takoj zanesljivega in

strogega

hišnika.

Plaša po dogovoru. 1263-2

Ilja Predovč, Ambrožev trg 7.

Salame

šne ograke gl. 1-95; iz gnjati

zelo prijetne gl. 1-30; du-

najake 88 kr; bolj šne gl. 1-15 za kilo.

Gnjat

šne brez kosti gl. 1-20;

pleče brez kosti 95 kr; suho meso

86 kr; slanina 88 kr; glavina fina 50 kr. za

kilo. — Fine kranjske klobase, vel. ena 20 kr.

Slivovka

pošilja s poštnim povzetjem

od 5 kil naprej. 766-13

Sveži špeh

š 80 kr, mast š 86 kr,

glava š 40 kr, prašiči

istrebjeni po tržni ceni.

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Komptoarist

za modno in manufakturno trgovino,

vešč knjigovodstva, hrvatskega ali slo-

venskega in nemškega dopisovanja,

dobi takoj stalno mesto. Prednost ima,

kdor je že v slični trgovini bil zaposlen.

Ponudbe z referencami naj se po-

šiljajo trdki V. Mihelič, Sisk

(Hrvaško). 1241-2

!Kdor hoče!

prebivati v lepem, mirnem, zdravem

kraju, naj si kupi

Vila

ki je napredaj v gornji Savinjski do-

lini na Stajerskem. Zraven je tudi lep

vt. Vila stoji ob krajini cesti in je eno

minuto oddaljena od železniške postaje.

Več pove **Franc Jama, gostil-**

ničar, p. Rečička vas ob Paki,

(Rietzdorf) Stajersko. 1212-3

Proda se pod zelo ugodnimi po-

goji lepo

posestvo

blizu mesta, 20 minut od kor. žel.,

obstoječe iz 22 orolov smrekovega lesa

(tako za posekanje), 17 orolov njiv in

10 orolov travnikov, zelo lepa hiša,

vili podobna, z velikimi gospodarskimi

poslopji in veliko žago za les

Ogled posestva, pogoji prodaje in

vse drugo se izve pri: **E. Kotzbe**

in Marenbergu ob Dravi. 1272-2

V Cerknici na Notranjskem

se dá v najem za več let

prodajalnica

in so zraven tudi 2 do 3 skladišča z

opravo vred in pravico za žganjetoč.

Hiša leži ob glavni cesti na najlepšem

prostoru. 1226-2

Prevzame se od 1. julija t. l.

Več se poizve pri lastniku **Anton**

de Schiava, v Ljubljani, Dunajska

SVETOVNO SLAVNI FERNET-BRANCA

398-16 **tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU**

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU
JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODOČNA GREČICA NA SVETU!
Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni
trgovini in v vsaki kavarni.

1796 2 13

Št. 15.310.

1303 1

Razglas.

Z ozirom na razglas c. kr. deželne vlade z dne 12. aprila 1907, št. 7521 glede političnega obhoda v zvezi z razlastitvijo razpravo o projektu [c. kr. priv. južne železnice za prezidavo južnega kolodvora v Ljubljani, ki je določen na dan 2. maja 1907, se daje na znanje, da je razgrnjen podrobni projekt te prezidave kakor tudi načrti za odkup zemljišč z dotičnimi imeniki vred glede razlastitve, zahtevanih v davčnih občinah Št. Petrsko predmestje I. in II. del in Kapucinsko predmestje,

od dne 18. aprila do dne 1. maja t. l.

ob navadnih uradnih urah v stavbnem uradu mestnega magistrata na vpogled. Morebitne ugovore zoper projekt ali zoper zahtevana razlastila je vložiti pri podpisnem mestnem magistratu ali pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljubljani ali pa najkasneje pri gori določenem političnem obhodu.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 17. aprila 1907.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel:

- 7-10 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Celovec, Glandorf, Salzburg, Inomost, Linc, Budejcevic, Praga.
- 7-17 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Strazha-Toplice, Kočevje.
- 11-30 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Salzburg, Inomost, Bregenc.
- 1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Strazha-Toplice, Kočevje.
- 4-00 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Stajer, Linc, Budejcevic, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.
- 7-08 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.
- 7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Trbiž.
- 10-23 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. dr. žel., Trst c. kr. dr. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel:

- 7-09 zjutraj. Osebn. vlak iz Trbiža.
- 8-44 zjutraj. Osebn. vlak iz Novega mesta, Kočevja.

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Strojevodja

(Locomotivführer) in strojevalj, vajen parnih, opkarnih in električnih strojev, za popravila popolnoma zmožen, 1416-2 službe kot strojevalj.

Dopisi pod „A. R.“ poste restante, Boravnica.

Primerne službe

1416 orož. postajevodja v p., oženjen, zanesljiv, z dobrim izpričevalom, govori in piše slovensko in nemško ter potrebno brvatsko. Službo nastopi lahko takoj ali po dogovoru. — Naslov pove upravn. „Slov. Naroda“.

Sive koroške kose

izdelnje
tovarna
za kose

Karel Zeilinger
v Himmelbergu

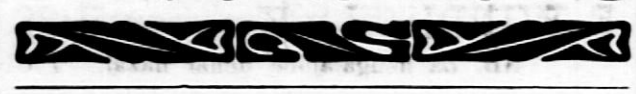
iz najboljšega koroškega litega jekla v poljubni obliki in množini. 819 12
Cene in vzorec kos se pošiljajo na zahtevanje franco.

3. zvezek ulice št. 3.

F. CASCIO

izdeluje in steklenicah priporoča
Torino & Marsala
vino vermouth di
desertna vina,
italijanska
rebujla, visanec,
brdska vina,
Pristina tirolska

3. zvezek ulice št. 3.

Pred nakupom

si oglejte velikansko 16

sukneno

zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalsko
15 ulice šte. 5.

Ostanki
pod cenol

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana tvrdka vljudo naznanja slav. občinstvu, da se je ustanovila

tovarna peči ter izdelkov iz gline na Glincah pri Ljubljani

ter se priporoča za izdelavo in postavljanje peči ter vseh v to stroko spadajočih del.

Izvršitev solidna in po zmerni ceni.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

Franc Kozina in Komp., Glinca pri Ljubljani.

Les!

kupuje po najugodnejših cenah proti gotovini, franco Ljubljana, državni kolodvor Šiška postavljen

Parožaga Deghenghi v Ljubljani

in sicer:

1188-3

Vrsta	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Debelost v cm	cena za kub. mtr.	Dolgost v metrih
hrastov les	od 30-60	K 38-	od 26-29	K 30-	od 19-25	K 26-	od 3-4 metre
smrekov les	od 30-60	K 20-	od 26-29	K 18-	od 19-25	K 16-	4 metre
mecesnov les	od 30-60	K 24-	od 26-29	K 20-	od 19-25	K 18-	4 metre
borov les	od 30-60	K 19-	od 26-29	K 17-	od 19-25	K 15-	4 metre
jelkov les	od 30-60	K 18-	od 26-29	K 16-	od 19-25	K 14-	4 metre
bukov les	od 30-60	K 17-	od 26-29	K 16-	od 19-25	K 14-	225 in 450 m
hrastove deske	28 mm debele, 2 do 4 metre dolge	la K 55-, Ila K 45-, IIIa K 35-	28 mm " 2 " 4 " " la K 35-, Ila K 30-, IIIa K 20-				m ²
bukove	28 mm " 2 " 4 " " la K 35-, Ila K 30-, IIIa K 20-						m ²
hrastove frize	28 mm debele, 25 do 50 cm dolge	la K 250, Ila K 2-, IIIa K 180					m ²
bukove	28 mm " 25 " 50 cm " la K 140, Ila K 110, IIIa K 1-						m ²

V letu 1856. ustanovljeni

denarni zavod

obrtnega pomožnega društva

registrirane zadrage z omejenim poročtvom 47-24

v Ljubljani, Židovske ulice 8

sprejema hranilne vloge in jih izplačuje vsak delavnik od 9.-12. ure dopoldne ter od pol 3. do pol 6. ure popoldne s 4 1/2% brez odbitka rentnega davka, katerega za vložnike društvo samo plačuje.

Rezervni zaklad, ki tvori društva lastno premoženje, znaša K 126.305.

VREDNOSTNI DODATKI NA VSEH ZAVOJIH

Glavna zaloga „Vegetal“: BERNHARD SCHAPIRA, Dunaj, III 2.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17

priporočata svoj bogato zalogo

voznih koles.

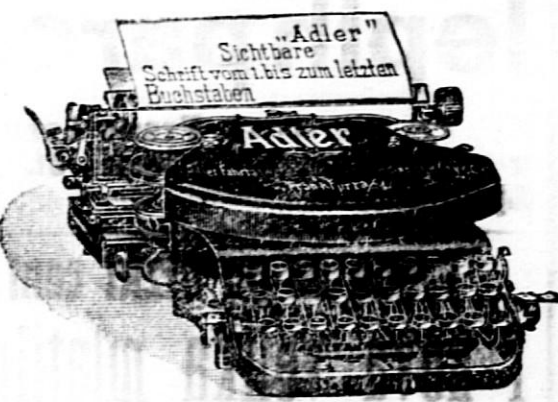

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

00 901